



Møteprotokoll

Bispemøtet

Møtedato: 19.-20.05.2021 kl. 00:00

Møtested: Digitalt

Arkivsak: 18/00391

Til stede: Olav Fykse Tveit – preses
Solveig Fiske – Hamar biskop
Ingeborg Midttømme – Møre biskop
Halvor Nordhaug – Bjørgvin biskop
Stein Reinertsen – Agder biskop
Olav Øygard – Nord-Hålogaland biskop
Ann-Helen Fjeldstad Jusnes – Sør-Hålogaland biskop
Herborg Finnset – Nidaros biskop
Kari Veiteberg – Oslo biskop
Anne Lise Ådnøy – Stavanger biskop
Jan Otto Myrseth – Tunsberg biskop
Atle Sommerfeldt – Borg biskop

Forfall:

Andre: Thomas Berbom – teologisk rådgiver – sakene 20,22, 24, 27
Sven Thore Kloster – teologisk rådgiver – sakene 20, 25

Protokollfører: Elise Sandnes - generalsekretær

SAKSLISTE

Side

Saker til behandling

18/21	Saksliste Bispemøtet 19-20.05.2021	2
19/21	Tilsyn, ledelse og arbeidsgiversaker - Unntatt etter offentlighetsloven Offl. § 14 1. ledd	2
20/21	Orienteringssaker mai 2021	2
21/21	Kirkelig organisering	3
22/21	Særskilte pretekster	3
23/21	Arbeidsmiljøundersøkelse kvinnelige prester	4
24/21	Kvalifikasjonskrav for menighetsprester	5
25/21	Bispemøtet og Teologisk nemnd	6
26/21	Bispemøtets studietur 30.08 - 04.09.2021	7
27/21	Sak til Bispemøtet - Halden fengsel - retreat	7

Saker til behandling

18/21 Saksliste Bispemøtet 19-20.05.2021

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Bispemøtet 2017 - 2024	19.05.2021	18/21

Bispemøtets vedtak

Innkalling og saksliste godkjennes.

19/21 Tilsyn, ledelse og arbeidsgiversaker

Unntatt etter offentlighetsloven Offl. § 14 1. ledd

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Bispemøtet 2017 - 2024	19.05.2021	19/21

Saksdokumentene er unntatt offentlighet

20/21 Orienteringssaker mai 2021

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Bispemøtet 2017 - 2024	19.05.2021	20/21

Sammendrag

1. Muntlige orienteringer ved preses og generalsekretær
2. Protokoll fra møte i MKR 2.-3. februar 2021
3. Protokoll fra Kirkerådet mars 2021
4. Protokoll fra samisk kirkeråd 5. mars 2021
5. Protokoll fra møte i Teologisk nemnd 15. april 2021
6. Svenska kyrkans plattform för ekumenik och interreligiös samverkan
7. Ecumenical policy of the Evangelical Lutheran Church of Finland until 2026
8. Medlemmer av utvalget for Dnks relasjon til jødedom og jøder i dag
9. Orientering om strategi 2022-2025 (muntlig orientering)
10. Taushetsplikt, avvergeplikt og meldeplikt – orientering om oppfølging av BM 39/19
11. Samtalepunkter Guds skaperverk – vårt hjem. Opplegg for bibelgruppe mfl.
12. Orientering fra fagdag for VTV 5.mai – muntlig orientering ved Hamar biskop
13. Orientering om Misjonsaksjon – muntlig orientering ved Nord-Hålogaland biskop

Bispemøtets vedtak

Sakene ble tatt til orientering.

21/21 Kirkelig organisering

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Bispemøtet 2017 - 2024	19.05.2021	21/21

Sammendrag

Et hovedutvalg har på oppdrag fra Kirkerådet utredet ny organisering av Den norske kirke. Utvalgets rapport «Samhandling i en selvstendig folkekirke – ny kirkelig organisering» ble overlevert 31.mars 2021. Rapporten er tidligere presentert for biskopene av utvalgets leder Morten Müller-Nilsen.

Kirkerådet behandler rapporten i møte 27.-28.mai. Den vil deretter bli sendt på bred høring i kirken, før Kirkemøtet i 2022 gjør vedtak om ny kirkelig organisering.

Ny kirkelig organisering er også drøftet i eget digitalt møte med bispedømmerådslederne, Kirkerådets leder, biskopene og stiftsdirektørene 19.mai kl.18-20. Tema er biskopen og bispedømmerådets rolle i ny organisering og hvordan vi kan tilrettelegge for involverende prosesser i det videre arbeidet.

Biskopene hadde en samtale om ny kirkelig organisering med bakgrunn i den fremlagte rapporten.

Bispemøtets vedtak

Bispemøtet har med bakgrunn i rapporten «Samhandling i en selvstendig folkekirke – ny kirkelig organisering» drøftet forslagene til ny organisering og prosessen frem til vedtak i Kirkemøtet.

22/21 Særskilte pretekster

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Bispemøtet 2017 - 2024	19.05.2021	22/21

Sammendrag

Bispemøtet gjorde følgende vedtak på sitt møte i februar 2021: «Bispemøtet viser til saken «Særskilte pretekster for kirkeåret 2021-2022», behandlet og vedtatt av Kirkerådet den 29.01.21 (KR 25/21).

Bispemøtet ber om en vurdering av om denne ordningen skal opprettholdes og at dette behandles på Kirkemøtet 2021.» (BM 3/21)

Nemd for gudstjenesteliv (NFG) og Bispemøtet har flere ganger tidligere arbeidet med særskilte prekenteekster. Det er i forbindelse med Bispemøtet gjennomført en konsultasjon mellom Bispemøtet og NFG. Konsultasjonen hadde en historisk gjennomgang av ordningen med særskilte prekenteekster og drøftet om ordningen bør avsluttes eller videreføres.

Bispemøtets vedtak

Bispemøtet ber Kirkemøtet avvikle ordningen med særskilte prekenteekster, da teksttrekkene representerer en stor nok bredde i teksttilfang. Det vises til alminnelige bestemmelser for hovedgudstjenesten punktene 28-29, der det gis mulighet til å velge fortellingstekster eller andre tekster som prekenteekst:

«Tekstene som leses skal hentes fra godkjent tekstbok for Den norske kirke.

Evangelieteksten skal leses i hver hovedgudstjeneste.

Prekenen holdes normalt over evangelieteksten eller en annen prekenteekst som er fastsatt av Kirkerådet. Fortellingsteksten kan benyttes i stedet for den oppsatte prekenteeksten. I særskilte tilfeller kan liturgen velge en fritt valgt bibeltekst som prekenteekst.»

23/21 Arbeidsmiljøundersøkelse kvinnelige prester

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Bispemøtet 2017 - 2024	19.05.2021	23/21

Sammendrag

Arbeidsgiverutvalget (AGU) vedtok på bakgrunn av medieoppslag om kvinnelige prester høsten 2020 og Bispemøtets uttalelse i saken i oktober 2020, å gjennomføre en arbeidsmiljøundersøkelse blant kvinnelige prester.

Rapporten fra undersøkelsen ble offentliggjort 05.05.2021 og er tidligere presentert for biskopene i eget møte. Saken legges frem for Bispemøtet for samordning og drøfting av videre oppfølging av undersøkelsen.

Bispemøtet hadde en samtale langs tre linjer:

- Samordne oppfølging av undersøkelsen i tråd med tiltaksplan i ti punkter vedtatt i AGU 3.mai.
- Identifisere årsaker til funnene i undersøkelsen
- Vurdere Bispemøtets vedtak i sak 59/20 om ordinasjon og kollegafelleskap i lys av undersøkelsen. Er det behov for oppfølging eller presisering av noen av punktene i vedtaket?

Bispemøtets vedtak

Bispemøtet merker seg den høye deltagelsen i arbeidsmiljøundersøkelsen og engasjementet som kommer til uttrykk i rapporten. Bispemøtet takker alle som har svart på undersøkelsen og dermed bidratt til økt kunnskap om arbeidssituasjonen for kvinner i prestedtjeneste. Bispemøtet beklager at likestillingen ikke er god nok. Undersøkelsen har gitt oss en viktig påminnelse om å øke bevisstheten om kjønn, makt og likestilling i Den norske kirke. Biskopene vil gjennom sitt tilsynsansvar, herunder visitaser og fagsamlinger, vektlegge spørsmål om likestilling og arbeidsmiljø.

Bispemøtet vil aktivt følge opp tiltaksplanen i ti punkter vedtatt i arbeidsgiverutvalget 3.mai. Bispemøtet vil i samarbeid med Kirkerådet delta aktivt i oppfølgingen av undersøkelsen, blant annet gjennom koordineringsgruppe for likestilling ledet av direktør i Kirkerådet og preses.

Biskopene understreker behovet for en grundig analyse av årsakene til funnene i undersøkelsen. Biskopene vil i samarbeid med tillitsvalgte, vernetjenesten, prostene, fellestrådene og bispedømmerådene legge til rette for et grundig arbeid med dette. Prostene har i sin tjenesteordning i samvirke med de kirkelige råd og utvalg et særlig ansvar for å bidra til et godt arbeidsmiljø.

Bispemøtet vil i Veien til vigsling (VTV) og innføringsprogram for nye prester tematisere likestilling, mangfold og inkludering.

Bispemøtet har gjennomgått vedtak i BM sak 59/20 om ordinasjon og kollegafellesskap i lys av funnene i arbeidsmiljøundersøkelsen. Det er en del av biskopenes arbeidsgiveransvar å sørge for at det er et godt arbeidsmiljø for og blant prestene. Det tilhører også biskopens tilsynsansvar å se til at det er et godt kollegafellesskap i kirken. Bispemøtet fastholder at det er ingen reservasjonsrett i vår kirkes ordninger, heller ikke når det gjelder fellesskap om ord og sakrament. Biskopene vil tilstrebe en lik praksis i oppfølgingen av vedtaket om ordinasjon og kollegafellesskap.

24/21 Kvalifikasjonskrav for menighetsprester

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Bispemøtet 2017 - 2024	19.05.2021	24/21
2 Bispemøtet 2017 - 2024	15.02.2021	16/21

Sammendrag

Bispemøtet fikk på sitt møte i februar 2021 (BM 17/21) en redegjørelse fra Kirkerådets direktør om saken «Kvalifikasjonskrav for kirkelige stillinger» etter at høringsrunden var gjennomført.

Bispemøtet drøftet status for evalueringsnemnda i tiden som kommer, og hvilke ordninger som eventuelt kan erstatte den åpning som har vært gitt gjennom §6 i kvalifikasjonskravene.

Saken skal opp i Kirkerådet og Bispemøtet drøftet den delen av saken som omhandler kvalifikasjonskrav for menighetsprester.

Bispemøtets vedtak

Saken tas til orientering med de merknader som fremkom i møtet. Preses tar med innspillene fra Bispemøtet til behandlingen i Kirkerådet.

25/21 Bispemøtet og Teologisk nemnd

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Bispemøtet 2017 - 2024	19.05.2021	25/21

Sammendrag

Teologisk nemnd (TN) under Mellomkirkelig råd (MKR) har fått nytt mandat hvor det legges opp til økt samarbeid med Bispemøtet (BM). På bakgrunn av dette er det ønskelig at BM starter en samtale om hva slags type samarbeid det ser for seg, og klargjør hvilke forventninger det har til TN. BM bør spørre: Hva trenger vi TN til de neste 3 årene? Hvilke teologiske spørsmål, innenfor TNs mandatområde, ønsker BM at TN bidrar til å jobbe med framover?

Bispemøtets vedtak

Bispemøtet takker for samtalen med representanter for Teologisk nemnd og er glad for at samarbeidet mellom Teologisk Nemnd og Bispemøtet styrkes i det nye mandatet til nemnda.

Bispemøtet tar til orientering Mellomkirkelig råds prioritering av tema for arbeidet i Teologisk Nemnd.

Bispemøtet vil trekke frem behov for at TN i inneværende mandatperiode arbeider med teologiske spørsmål særlig knyttet til følgende temaområder:

- Kommende økumeniske generalforsamlinger, herunder Kirkenes Verdensråds generalforsamling i 2022
- Den norske kirkes lutherske identitet
- Videreutvikling og fortolkning av inngåtte kirkeavtaler, særlig Porvoo-avtalen og Nådens fellesskap
- Forholdet mellom dåp og nattverd
- Religionsmøte og kirkelige handlinger

Bispemøtet vil også fremme konkrete forespørsler til Teologisk nemnd innenfor andre aktuelle temaområder dersom det skulle bli behov for det.

Bispemøtet ønsker også at det i samarbeid med Mellomkirkelig råd tas initiativ til en nasjonal markering i forbindelse med at Porvoo-avtalen er 25 år.

26/21 Bispemøtets studietur 30.08 - 04.09.2021

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Bispemøtet 2017 - 2024	19.05.2021	26/21

Sammendrag

Bispemøtet gjorde følgende vedtak i februar i sak 11/21:

Bispemøtet vedtar studietur til Øst-Finnmark, 30.08 – 04.09.2021 slik skisse til reiseplan foreligger, med de innspill som fremkom i møtet.

AU bes arbeide videre med dette sammen med biskopene Olav Øygard og Herborg Finnset.

Olav Øygard og Herborg Finnset har sammen med preses og generalsekretær arbeidet videre med programmet. Det pågår et arbeid med å forespørre dem vi skal møte. Bispemøtet inviteres til å komme med innspill til den fremlagte reiseplanen og programmet.

Bispemøtets vedtak

Bispemøtet gir sin tilslutning til forslag til reiseplan og program for studieturen til Øst-Finnmark.

27/21 Sak til Bispemøtet - Halden fengsel - retreat

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Bispemøtet 2017 - 2024	19.05.2021	27/21

Sammendrag

Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) har gitt Halden fengsel i oppdrag å starte helårig drift av en retreatavdeling, og samtidig bevilget en stilling i ett år, til en retreatfaglig leder. At de gir en slik støtte til et åndelig program i en tid hvor det ellers er store nedskjæringer i budsjettene, er ganske unikt. Utover denne bevilgningen fra KDI finnes ingen midler for resten av arbeidet.

Retreatteamet i Halden fengsel planlegger å starte opp med å gi et landsdekkende retreat-tilbud til innsatte i norske fengsler på seks til syv 8-dagers retreat og to til tre lange retreat på 22 eller 28 dager per år. Det er ikke kapasitet til å drifte et slikt prosjekt med egne stillinger. Det er behov for to veiledere på de korte retreatene og tre på de lange.

Bispemøtet har fått en henvendelse om det er mulig å legge til rette for en ordning der retreatteamet i Halden fengsel får «låne» en prest fra hvert bispedømme til å være med som veileder for en retreat i året, kort eller lang. Rent praktisk kan det

ordnes ved å gi presten permisjon med lønn for å tjenestegjøre som veileder i retreatgruppen i Halden fengsel.

Bispemøtet drøftet om det er mulig å legge til rette for et slikt samarbeid.

Bispemøtets vedtak

Bispemøtet understreker viktigheten av fængselspresttjenesten som et særskilt bidrag i Den norske kirkes rolle som folkekirke. En landsdekkende retreattjeneste til innsatte i norske fængsler som det nå legges opp til i Halden fængsel vil være med å styrke kirkens tjeneste i dette arbeidet. Bispemøtet ser positivt på dette tiltaket og ber den enkelte biskop å vurdere muligheten for å bistå prosjektet med presteressurser.